

به نام خدا	اداره آموزش و پرورش ناحیه ۳ تبریز	
نام:	 <p>طباطبایر دیرستان علامه طباطبایی</p>	تاریخ آزمون: ۹۸/۳/۱۸
نام خانوادگی:		مدت آزمون: ۸۵ دقیقه
نام درس: منطق دهم انسانی		نوبت امتحانی: دوم

ردیف	سوالات	بارم
۱	<p>درستی یا نادرستی عبارات زیر را بنویسید.</p> <p>(الف) عکس مستوی قضیه «بعضی الف، ب است.» می شود «بعضی الف، ب نیست.»</p> <p>(ب) در قضیه شرطی منفصل حقیقی، هر دو بخش قضیه، همزمان صادق و همزمان کاذب نیستند.</p> <p>(ج) اگر در تعریف انتشارات بگویم انتشارات مانند انتشارات خیلی سبز، مبتکران و ... تعریف لفظی انجام داده ایم.</p> <p>(د) در برقراری ارتباط میان دو قضیه در قیاس اقترانی، لازم است که موضوع یا محمول یکی با موضوع یا محمول دیگری قرین باشد.</p>	۱
۲	<p>جاهای خالی را با عبارات مناسب کامل کنید.</p> <p>(الف) نقیض قضیه ی سالبه ی کلیه، موجهه است.</p> <p>(ب) به جزء مشترک میان دو قضیه می گویند.</p> <p>(ج) در قضیه شرطی منفصل با حذف «یا» دو قضیه ی باقی می ماند.</p> <p>(د) استدلال استقرایی از نظر قوت و در سطوح مختلفی قرار دارد.</p> <p>(ه) قضیه این بیماری یا «سرماخوردگی است» یا «وبا» قضیه شرطی منفصل است.</p> <p>(و) فراگیری مهارت تفکر و تفکر کردن درباره نحوه صحیح تفکر را یا می نامند.</p>	۱/۷۵
۳	<p>گزینه درست را انتخاب کنید.</p> <p>(الف) عبارت «حسین خانه اش را رنگ کرد.» چه نوع دلالتی دارد؟</p> <p>(۱) ذاتی (۲) التزامی (۳) مطابقی (۴) تضمنی</p> <p>(ب) «پاستور چون متوجه شد که تخمیر مشروبات الکلی به سبب موجودات ریز جاندار است، نتیجه گرفت که ممکن است علت بیماری های عفونی نیز ذرات ریز جاندار باشد.» این فرض بر اساس کدام استدلال منطقی است؟</p> <p>(۱) استقرایی (۲) قیاس استثنایی (۳) تمثیلی (۴) قیاس اقترانی</p> <p>(ج) هرگاه دو قضیه «هر الف ب است. / هر الف ج است.» مقدمات قیاس را تشکیل دهند و نتیجه قیاس «هر ب ج است.» باشد، شکل و اعتبار قیاس کدام است؟</p> <p>(۱) سوم، معتبر (۲) سوم، بی اعتبار (۳) دوم، بی اعتبار (۴) دوم، اعتبار</p> <p>(د) در قضیه شخصیة موجهه، به ترتیب علامت موضوع و محمول چگونه است؟</p> <p>(۱) مثبت، منفی (۲) منفی، مثبت (۳) مثبت، مثبت (۴) منفی، منفی</p>	۱

۰/۵	<p>موارد سمت راست را با موارد سمت چپ انطباق دهید.</p> <p>الف) چند روز پیش پزشکی که عینک به چشم داشت به علی کوچولو آمپول زد. امروز علی با دیدن دوست پدرش که مانند آن پزشک، عینک به چشم داشت شروع به گریه کرد.</p> <p>ب) دزد از دریا دیوار حیاط نیامده است، پس از پشت بام یا بالکن آمده است!</p> <p>(۱) استدلال استقرایی (۲) استنتاج بهترین تبیین (۳) استدلال تمثیلی (۴) استدلال قیاسی</p>	۴						
۰/۵	<p>جدول زیر را کامل کنید.</p> <p>الف) تعریف شیعه، مسلمانی که قائل به دوازده امام باشد.</p> <p>ب) تعریف سخن چین، واشی</p> <table border="1" data-bbox="151 627 1468 784"> <thead> <tr> <th>تعریف جامع</th> <th>تعریف مانع</th> <th>تعریف مبهم (غیر واضح)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	تعریف جامع	تعریف مانع	تعریف مبهم (غیر واضح)				۵
تعریف جامع	تعریف مانع	تعریف مبهم (غیر واضح)						
۰/۵	<p>قوت و ضعف استدلال های استقرایی زیر را مشخص کنید.</p> <p>الف) هزاران سال است که خورشید صبح ها طلوع کرده است، بنابراین فردا نیز طلوع خواهد کرد.</p> <p>ب) میوه های روی این جعبه درشت و مرغوب اند، بنابراین گل میوه های این جعبه درشت و مرغوب اند.</p>	۶						
۰/۵	<p>سور و نسبت (کم و کیف) هر یک از قضایای محصوره زیر را بنویسید. (موجه کلیه، موجه جزئیه، سالبه کلیه، سالبه جزئیه)</p> <p>الف) آب مایع است. ب) بعضی گیاهان سمی نیستند.</p>	۷						
۰/۵	<p>دو قضیه، هر دانش آموز باسواد کوشا است، بعضی دانش آموزان باسواد کوشا هستند. چه نسبتی با هم دارند؟</p>	۸						
۰/۷۵	<p>نوع رابطه قضیه زیر را نوشته و سپس صادق و کاذب بودن قضیه دوم را مشخص کنید. (با فرض صادق بودن قضیه اول)</p> <p>«هر فاعلی مرفوع است ← هیچ فاعلی مرفوع نیست.»</p>	۹						
۱	<p>اعتبار قیاس های زیر را بررسی کنید و در صورت نامعتبر بودن دلیل آن را ذکر کنید.</p> <p>الف) بعضی ب الف نیست. هر ج ب است. پس: بعضی الف ج نیست.</p> <p>ب) بعضی ب الف است. هیچ ب ج نیست. پس: بعضی الف ج نیست.</p>	۱۰						

۰/۵	<p>هر یک از قیاس های زیر شکل چندم است؟</p> <p>(الف) هر الفی ب است. بعضی ج ب است.</p> <p>(ب) هر حیوانی جاندار است. بعضی مهره داران حیوان هستند.</p>	۱۱
۱	<p>دامنه مصادیق موضوع و محمول قضایای زیر را با علامت مثبت و منفی مشخص کنید.</p> <p>(الف) هر مسکری حرام است. (ب) ابن سینا، فیلسوف بزرگ ایرانی است.</p>	۱۲
۰/۵	<p>نوع شرطی منفصل را در قضایای زیر بنویسید. (حقیقی، مانعاً الجمع، مانعاً الرفع)</p> <p>(الف) گروه خونی او یا A مثبت است یا O منفی (ب) برای پیدایش شب و روز، زمین یا خورشید حرکت می کنند.</p>	۱۳
۱	<p>مشخص کنید که هر یک از استدلال های زیر کدام قسم از قیاس استثنایی هستند، سپس اعتبار یا عدم اعتبار آن را مشخص کنید.</p> <p>(الف) اگر جاده بسته باشد، مسافران نمی آیند، جاده بسته نیست، پس مسافران می آیند. (ب) اگر کسی پلیس مخفی باشد آنگاه اسلحه دارد. او اسلحه دارد پس، او پلیس مخفی است.</p>	۱۴
۰/۵	<p>مقدم و تالی را در قضیه زیر تعیین کنید. «تا بنده تو شده است تا بنده شده است.»</p>	۱۵
۱	<p>با توجه به استدلال های زیر، ایراد این استدلال ها در کجاست؟</p> <p>(الف) هر مرغابی پرواز کننده است. هر پرواز کننده ای تخم گذار است. پس: هر مرغابی تخم گذار است.</p> <p>(ب) شیر مایعی مقوی است. شیر حیوانی درنده است. پس: بعضی مایع مقوی، درنده است.</p>	۱۶
۰/۵	<p>در نمونه های زیر چه نوع مغالطه های به کار رفته است؟ (مسموم کردن چاه، تله گذاری، بزرگنمایی، توسل به احساسات)</p> <p>(الف) قربون هیکل ورزشکاری و مرام پهلوانیت که به همه کمک می کنی، این اثاثیه را اشتباه آوردی این جا، کمک کن آنها را برگردانیم سر جای اول. (ب) چه طور دلت می آید که به من بدبخت بی نوا کمک نکنی؟</p>	۱۷
۰/۷۵	<p>از میان کلمات داده شده کدام یک بار ارزشی مثبت، منفی و خنثی دارند؟ «در قید حیات نبودن، به رحمت خدا رفتن، سقط شدن»</p> <p>(الف) بار ارزشی مثبت = (ب) بار ارزشی منفی = (ج) بار ارزشی خنثی =</p>	۱۸

۰/۵	از میان موارد زیر کدام یک تصور و کدام یک تصدیق هستند؟ الف) «کرویت برای زمین» ب) «احاطه علمی خداوند بر همه چیز»	۱۹
۰/۵	در عبارت زیر با تغییر علائم سجاوندی معانی مختلف آن را بنویسید. «یک کنفرانس علمی در مورد حفاری چاه های نفت در شهر بوشهر برگزار می شود.» الف: ب:	۲۰
۱	با در نظر گرفتن نسبت چهارگانه میان مفاهیم زیر، آنها را طبقه بندی کنید. «انسان، اسب، گیاه، مرد، زن، پیرمرد، حیوان، پسر بچه، پیرزن، موجودات زنده»	۲۱
۰/۵	تعریف دوری را با مثال بیان نمایید.	۲۲
۰/۵	قضیه را تعریف کنید.	۲۳
۱	شرایط صدق و کذب در تناقض به چه صورت است؟	۲۴
۰/۵	قضیه شرطی متصل را با مثال تعریف کنید.	۲۵
۱	مغالطه توسل به احساسات را با مثال توضیح دهید.	۲۶
۰/۷۵	به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید: الف) مثال معروف شعر مولوی، که چند نفر که زبان مشترک نداشتند پولی گذاشتند می خواستند غذایی بخرند و هر کدامشان به زبان خود «انگور» می خواستند اما با هم به دعوا پرداختند چون نمی دانستند، این مثال حاکی از کدام نوع مغالطه است؟ ب) بین دو کلی که برخی مصادیق مشترک دارند و هر یک از آنها دارای مصادیق مخصوص خود می باشند، چه نسبتی وجود دارد؟ ج) عکس قضیه، بعضی گل ها قرمز نیستند را بنویسید.	۲۷

جمع نمره: ۲۰

موفق باشید

پاسفنامه آزمون نوبت دوم درس منطق (۱) پایه ی دهم انسانی

۱- الف: نادرست ، عکس قضیه بعضی الف، ب است، موجه جزئی می شود. در عکس مستوی، فقط جای موضوع و محمول را عوض می کنیم. ب: درست

ج: نادرست ، تعریف به مثال، تعریف مصداقی یا تعریف به تشبیه انجام داده ایم. د: درست

۲- الف: جزئیه ب: حد وسط ج: حملی د: ضعف ه: مانعاً الجمع و: تفکر نقادانه یا سنجشگرانه

۳- الف: گزینه {۴} ، دلالت ضمنی، در این دلالت بخشی از معنای اصلی، مدنظر است.

ب: گزینه {۳} ، تمثیلی، چون از یک مورد جزئی به یک مورد جزئی دیگر رسیده است و از راه شباهت

ج: گزینه {۲} ، سوم، بی اعتبار. دلیل: در نتیجه، علامت مثبت دارد ولی در مقدمه اول علامت منفی دارد

د: گزینه {۱} ، مثبت، منفی

۴- الف = (۳) استدلال تمثیلی ب = (۲) استنتاج بهترین تبیین

۵- تعریف مانع : الف تعریف مبهم (غیر واضح) : ب

۶- الف: این استدلال قوی تر است چرا که: تعداد نمونه های آن زیاد و متنوع است.

ب: این استدلال بسیار ضعیف است چرا که: متغیر تصادفی و اتفاقی بودن را در نظر نگرفته است.

۷- الف: موجه کلیه ب: سالبه جزئیه

۸- تداخل، «در تداخل نسبتها یکسان هستند، ولی سورها متفاوت اند.»

۹- تضاد، هر فاعلی مرفوع است (صادق) ← به هیچ فاعلی مرفوع نیست (کاذب).

۱۰- الف: بررسی اعتبار؛ هر دو مقدمه سالبه نیست.

حد وسط در هر دو مقدمه علامت منفی دارد.

پس قیاس معتبر نیست.

ب: بررسی اعتبار؛ هر دو مقدمه سالبه نیست؛ البته شرط سوم برقرار است. حد وسط در هر دو مقدمه منفی نیست.

ج: که در نتیجه علامت مثبت دارد، در مقدمه دوم نیز علامت مثبت دارد و پس هر سه شرط برقرار است، قیاس معتبر است.

۱۱- الف: شکل دوم ب: شکل چهارم

۱۲- الف: موجه کلیه موضوع مثبت محمول منفی ب: موجه (قضیه شخصی) موضوع مثبت محمول منفی

۱۳- الف: قضیه شرطی منفصل مانعاً الجمع: «دو بخش این گونه قضایا قابل جمع در صدق نیستند.» می توانند قابل جمع در کذب باشند.

ب: قضیه شرطی منفصل مانعاً الرفع: «دو بخش این گونه قضایا قابل جمع در کذب نیستند. می توانند قابل جمع در صدق باشند.»

۱۴- الف: قیاس استثنایی اتصالی مقدم دوم «جاده بسته نیست»، رفع مقدم است. و می دانیم از رفع مقدم نمی توان نتیجه گرفت پس اعتبار ندارد.

ب: قیاس استثنایی اتصالی مقدم دوم او اسلحه دارد، وضع تالی است و میدانیم از وضع تالی نمی توان نتیجه گرفت، پس اعتبار ندارد.

۱۵- تا بنده تو باشد(مقدم)، آن گاه تابنده می شود.(تالی)

۱۶- الف: محتوا مقدمه دوم نادرست است. ب: حد وسط در دو مقدمه به یک معنا به کار نرفته است.

۱۷- الف: مغالطه تله گذاری، ویژگی های خوب و شایسته ای را به نظریه ای باطل یا معتقدان به آن نسبت می دهند و برای افراد تله می گذارند تا به سمت پذیرش آن گرایش پیدا کنند.

ب: مغالطه توسل به احساسات: در صورتی که بدون ذکر دلایل معتبر از احساسات افراد سوء استفاده شود، آن را مغالطه توسل به احساسات می نامند.

۱۸-

الف: بار ارزشی مثبت: به رحمت خدا رفتن، هنگامی که یک لفظ در جمله نوعی تأیید یا پیامی مثبت یا مؤدبانه را به دنبال داشته باشد.

ب: بار ارزشی منفی: سقط شدن به هنگامی که لفظ در جمله با پیامی منفی یا بی ادبانه همراه باشد.

ج: بار ارزشی خنثی؛ در قید حیات نبودن، هنگامی که شنونده از کلمه مورد استفاده نه پیام مثبت و نه پیام منفی دریافت می کند.

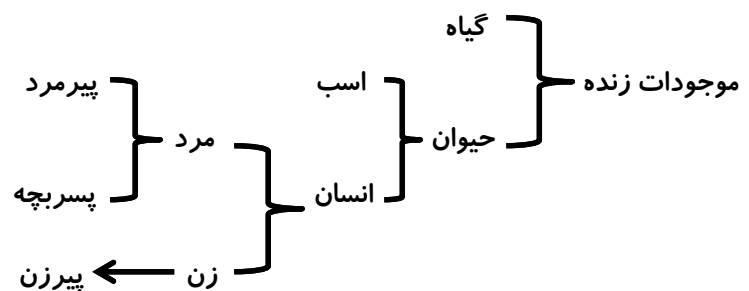
۱۹- الف: زمین کروی است. {تصدیق}

ب: علم خداوند بر همه چیز احاطه دارد. {تصدیق}

۲۰- الف: یک کنفرانس علمی در مورد حفاری چاه های نفت، در شهر بوشهر برگزار می شود.

ب: یک کنفرانس علمی در مورد حفاری چاه های نفت در شهر بوشهر، برگزار می شود.

۲۱-

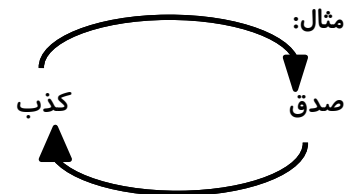
(۲۲) - تعریف یک چیز با استفاده از خودش تعریف شیء به خود را تعریف دوری می نامند که تعریفی نادرست به شمار می

آید.

(۲۳) - به جملات بامعنایی که درباره چیزی خبر می دهند و می توانیم درباره صدق (درستی) یا کذب (نادرستی) آن سخن بگوییم، قضیه می گویند.

(۲۴) - در رابطه تناقض، صدق یکی کذب دیگری را در پی دارد و کذب یک قضیه، صدق دیگری را نتیجه می دهد

(۲۵) - در این گونه قضایا به پیوستگی و اتصال و ملازمه دو نسبت حکم می شود، این قضایا را شرطی متصل می نامند. این گونه قضایا از دو جزء شرط و جواب شرط تشکیل شده اند. اگر درس بخوانی (مقدم)، آن گاه موفق می شوی. (تالی)

(۲۶) - در صورتی که بدون ذکر دلایل معتبر از احساسات افراد سوء استفاده شود، آن را مغالطه توسل به احساسات می گویند. منال لطفا به من فقیر که چند روزی است که چیزی نخورده ام کمک کنید.

(۲۷) - الف: مغالطه الفاظ مترادف (اشتراک در معنا)

ب: دو کلی که دارای نسبت عموم و خصوص من وجه باشند، یعنی مصداق های مشترک دارند و هر یک از آنها هم مصداق های مخصوص به خود دارند.

ج: عکس لازم الصدق ندارد در بعضی موارد عکس سالبه جزئی صادق است و در بعضی موارد کاذب برای همین می گوییم لازم الصدق نیست»